

Poštovana/i,

U ime više stotina hiljada pripadnica i pripadnika osetljivih grupa i korisnica i korisnika sistema socijalne zaštite kojima se neposredno bavimo u svom radu, kao i u ime celog stanovništva Republike Srbije kao adresata socijalnih prava garantovanih ratifikovanim međunarodnim instrumentima na osnovu ustavnog načela socijalne pravde, **izražavamo svoju duboku zabrinutost zbog teksta Nacrta strategije socijalne zaštite** (u daljem tekstu: Nacrt strategije) koji je predstavljen javnosti, uključujući i organizacijama civilnog društva putem konsultacija organizovanih od strane predlagača – Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja – tokom maja meseca 2019. godine.

Pored pojedinih netačnih ocena stanja u oblasti socijalne zaštite, načinjenih proceduralnih propusta, kao što je nepostojanje analize efekata na društvo i neadekvatna analiza finansijskih efekata, i formulacija vizije i opšteg cilja koje stavljaju akcenat na efikasnost i održivost sistema socijalne zaštite, umesto na garantovana socijalna prava i pravičnost kao univerzalno načelo, a u skladu sa Evropskim stubom socijalnih prava, skrećemo pažnju na **glavni propust predlagača Nacrta strategije, koji se ogleda u tome da se u tekstu Nacrta strategije, uprkos identifikovanim nezadovoljenim potrebama stanovništva u sistemu socijalne zaštite, kao i najnovijim ocenama Evropske komisije, navodi da za implementaciju Strategije nije potrebno obezbediti dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije, u odnosu na sredstva koja su već obezbeđena za funkcionisanje sistema socijalne zaštite.**

Imajući u vidu:

- ocene iznete u najnovijem **Izveštaju Evropske komisije o Srbiji** da je: pola miliona stanovnika apsolutno siromašno, a 1,8 miliona stanovnika u riziku od siromaštva; nejednakost u prihodima najveća među svim zemljama u Evropi koje sprovode Anketu o prihodima i uslovima života; nedovoljan i obuhvat i adekvatnost novčanih davanja za zadovoljenje osnovnih potreba; potrebno unaprediti kvalitet usluga i pojačati nadzorne i regulatorne mehanizme, praćenje i vrednovanje; izostao napredak po pitanju usluga socijalne zaštite u zajednici i u procesu deinstitucionalizacije; sistem namenskih transfera u socijalnoj zaštiti i dalje nesistematično i netransparentno primenjivan,
- komentare Evropske komisije iznete u **Oceni Programa ekonomskih reformi 2019-2021.**¹ da ne postoji strateški pristup javnih politika za podizanje značajnog broja ljudi iznad granice siromaštva na kratak i srednji rok, da je potrošnja na novčanu socijalnu pomoć na nivou od oko 0,35% BDP-a, što je ispod ne samo evropskih, već i regionalnih standarda, kao i da nema planova za targetirano povećanje socijalne potrošnje u ovoj oblasti,
- da je među potencijalne rizike po pitanju strukturne reforme 20. „Unapređenje adekvatnosti, kvaliteta i targetiranosti mera socijalne zaštite“ **Programa ekonomskih reformi 2019-2021.** navedeno „smanjenje ukupnih sredstava u budžetima za 2019., 2020. i 2021. godinu“²,

¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/serbia_2019-2021_erp.pdf

² <https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/2019/01/Nacrt-ERP-2019-2021.pdf>

- da je Izveštaj o primeni **Programa reformi politike zapošljavanja i socijalne politike u procesu pristupanja Evropskoj uniji (2016-2017.)**³ koji je pripremljen u aprilu 2019. a usvojen na sednici Vlade Republike Srbije u maju 2019. godine, pokazao da od usvajanja ovog dokumenta 2016. godine nije sprovedena gotovo nijedna predviđena reformska mera u oblasti socijalnog uključivanja i socijalne zaštite,
- činjenica da se navršava pet godina od održavanja bilateralnog skringa za Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, a da Vlada Republike Srbije još uvek nije usvojila Akcioni plan koji je uslov za otvaranje pregovora u okviru ovog poglavlja, a u kojem značajno mesto u pogledu očekivanih reformi zauzima usvajanje nove Strategije socijalne zaštite,

Zahtevamo da predlagač Nacrta strategije:

- **Sprovede analizu finansijskih efekata Nacrta strategije**, u skladu sa Uredbom o metodologiji upravljanja javnim politikama, analizi efekata javnih politika i propisa i sadržaju pojedinačnih dokumenata javnih politika (u daljem tekstu: Uredba),
- **Sprovede analizu efekata na društvo Nacrta strategije**, u skladu sa Uredbom, a koja propisuje, između ostalog, da su predlagači javnih politika dužni da tokom izrade tog dokumenta, tj. tokom sprovođenja *ex ante* analize efekata, sprovedu konsultacije sa predstavnicima svih ciljnih grupa i ostalih zainteresovanih strana, koristeći primerenu tehniku konsultacija (čl. 40),
- **Pripremi nacrt Akcionog plana za primenu Strategije socijalne zaštite**, u skladu sa Uredbom, a koja propisuje, između ostalog, da akcioni plan obavezno sadrži procenu finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju svake od mera i identifikaciju izvora iz kojih se ta sredstva obezbeđuju (čl. 58).

Dalje, zahtevamo od predlagača Nacrta strategije i šefice Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji da, nakon pripreme gore navedenih dokumenata i njihovog stavljanja na uvid javnosti i organizacijama civilnog društva, organizuju dodatne konsultacije o Nacrtu strategije u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, uz učešće predstavnika Republičkog sekretarijata za javne politike, Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom, Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji, kancelarije Saveta Evrope u Beogradu, Međunarodne organizacije rada i Kancelarije visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava, a u skladu sa članom 6. Smernica za saradnju Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji i pregovaračkih grupa sa predstavnicima organizacija civilnog društva, Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji i Privredne komore Srbije nakon dostavljanja Rezultata skringa, kojim je propisano da ukoliko Pregovarački tim, kao i predsednik pregovaračke grupe oceni da je potrebno, koristeći utvrđeni mehanizam, predstavnici OCD, NKEU i PKS mogu biti konsultovani i o drugim pitanjima u vezi sa pregovorima o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji, i pružiti stručnu pomoć u pogledu pitanja koja su od interesa za konkretne predstavnike OCD, odnosno NKEU i PKS.

³ <https://www.minrzs.gov.rs/sr/dokumenti/izvestaji/sekto-za-medjunarodnu-saradnju-evropske-integracije-i-projekte/izvestaj-o-primeni-programa-reformi-politike-zaposljavanja-i-socijalne-politike-u-procesu-pristupanja-eu-2016-2017-godine>

U prilogu dostavljamo komentare članica Radne grupe 17 Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (o poglavljima 2 – Sloboda kretanja radnika i 19 – Socijalna politika i zapošljavanje) i drugih organizacija civilnog društva na Nacrt strategije koji su usaglašeni na sastanku navedene radne grupe održanom 27. maja 2019. godine u Beogradu, na koji su pozvani i predstavnici Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu, ali se na isti nisu odazvali.

Za dodatne informacije, možete se obratiti Fondaciji Centar za demokratiju koja koordinira RG 17 NKEU.

S poštovanjem,

Pokretači i potpisnici inicijative:

- Fondacija Centar za demokratiju
- Trag fondacija
- A11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava
- Autonomni ženski centar
- Evropski pokret u Srbiji
- UGS Nezavisnost
- Sindikat lekara i farmaceuta Srbije
- Udruženja „Prevent“
- Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika rodno zasnovanog nasilja Atina
- NVO Praxis
- ...IZ KRUGA - VOJVODINA, Novi Sad
- 4. Mini Jugoslavija, Subotica
- Akademija ženskog liderstva
- Asocijacija DUGA
- Asocijacija za borbu protiv side - JAZAS
- ASTRA Antitrafiking akcija
- Beogradski centar za ljudska prava
- Beogradski fond za političku izuzetnost
- CEKOM- Centar za kreativno odrastanje i multikulturalnu saradnju Zrenjanin
- CEKOR- Centar za ekologiju i održivi razvoj- Subotica
- Centar Duga, Novi sad
- Centar lokalne demokratije - LDA Subotica
- Centar modernih veština
- Centar za devojke, Niš
- Centar za Integraciju Mladih
- Centar za istraživanje javnih politika
- Centar za istraživanje u politici Argument
- Centar za kriznu politiku i reagovanje
- Centar za podršku zenama Kikinda
- Centar za podršku organizacijama, Tuzla

- Centar za politike emancipacije
- Centar za rad sa decom, mladima i porodicom "Vrdničak", Vrdnik
- Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije
- Centar za slobodne izbore i demokratiju - CeSID
- Centar za unapredjenje drustva
- CEPORA - Centar za pozitivan razvoj dece i omladine
- Dijalog
- Dom kulture Izvor Valjevo
- Dom omladine Bor
- Društvo sudija Srbije
- Društvo za razvoj kreativnosti Aleksinac
- Ekološki pokret Kosjerić
- Fond za humanitarno pravo
- Fondacija za otvoreno društvo, Srbija
- Forum civilne akcije FORCA Požega
- Građanska alijansa za socijalnu inkluziju GASI Požega
- Grupa za decu i mlade "Indigo"
- Humarnitarna organizacija Duga, Novi Sad
- Impuls, Tutin
- Inicijativa za Požegu
- Inicijativa za razvoj i saradnju
- Iz Kruga - Beograd
- Jednake mogućnosti, Beograd
- Komitet pravnika za ljudska prava - YUCOM
- Koncept Ekologija Energija Ekonomija Subotica
- Kreativno edukativni centar KEC - Beograd
- Kulturni Centar DamaD Novi Pazar
- LiceUlice
- Liga socijaldemokrata Vojvodine
- Link plus, Beograd
- Međunarodna Mreza Pomoci I.A.N. International Aid Network
- Neformalna grupa Reci ne i produži život
- Nezavisno udruženje novinara Srbije
- OAZA SIGURNOSTI
- Odbor za ljudska prava Vranje
- Omladinski centar CK13 Novi Sad
- PIN (Psychosocial Innovation Network)
- Radnik.rs
- Romski centar za žene i decu Daje
- ROZA Udruženje za radna prava žena
- SAN EKO
- SOS TELEFON za žene i decu žrtve nasilja, Beograd
- SOS Vlasotince
- SOS ženski centar

- Super zene, Tesica
- Udruženje građanki FemPlatz
- Udruženje Roma "Danica" Pancevo
- Udruženje za pomoc raseljenima sa KiM Sveti Spas - Beograd
- Udruženje građana Aurora
- Udruženje građana EGAL
- Udruženje građana Romani cikna
- Udruženje građana RROMA ROTA
- Udruženje Optimist Bosilegrad
- Udruženje Roma Novi Bečej
- Udruženje Romkinja Osvit
- Udruženje za podršku ljudima sa neurozom "Herc"
- Udruženje za podršku osobama ometenim u razvoju Naša kuća
- Udruženje žena Femina Smed. Palanka
- Udruženje žena Peščanik Kruševac
- Zrenjaninski socijalni forum
- Žene za mir Leskovac
- Ženski centar Milica, Vrnjačka Banja
- Ženski centar Užice

Dostavljeno:

- Zoran Đorđević, ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja u Vladi Republike Srbije
- Tanja Mišćević, šefica Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji
- Bojana Tošić, v.d. direktora Republičkog sekretarijata za javne politike
- Žarko Stepanović, v.d. direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom
- Nj.E. Sem Fabrici, ambasador i šef Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji